

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๓๐๓/๔๗๙๗

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
รับที่..... ๑๒๔๖ ๗๗๙
วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ ๑๘๒

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๔ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำแควน้อยบำรุงแดน เป็นทางน้ำชลประทาน
ที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ....

เรียน เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
๒. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทาน
ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓/๒๕๖๒)
ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒จำนวน ๑๑๐ ชุด
๓. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๕๔๕ จำนวน ๑๑๐ ชุด
๔. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี (ประกอบด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด
บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวงและแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวน ๑๑๐ ชุด
ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน
อ่างเก็บน้ำแควน้อยบำรุงแดน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา
โดยเรื่องที่เสนอตั้งกล่าวไว้ข้างต้นนี้เข้าช่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติฯ ว่าด้วย
การเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง(๑)
แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๙ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ลักษณ์วิศิษฐ์)
กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องตั้งกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น
ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน และเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำ
จากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคตสมควรกำหนดทางน้ำชลประทาน
ซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๓/๒๕๖๒) ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ กำหนดให้เป็น
ทางน้ำชลประทานแล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน
โดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๙

จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชาลประทานอ่างเก็บน้ำแควน้อยบำรุงแดน เป็นทางน้ำชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน พ.ศ. .... (ในห้องที่ตำบลคันโง่ และตำบลบ้านยาง อำเภอวัดโบสถ์ และตำบลบ้านกลาง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก)

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากมีการใช้น้ำจากทางน้ำชาลประทานเพื่อกิจกรรมทางการเกษตร การประปาหรือกิจการอื่นที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชาลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชาลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎหมายห้ามกำหนดให้ทางน้ำชาลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทานได้โดยต้องแสดงแผนที่แนบท้ายให้ชัดเจน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชาลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้ร่วมเร็วจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนับสนุนนโยบายของรัฐ ในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อเท็จจริง

การกำหนดให้ทางน้ำชาลประทานเป็นทางน้ำชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชาลประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชาลประทานนี้จะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณโดยเงินที่เก็บได้จากการใช้น้ำจากทางน้ำชาลประทาน เมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชาลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชาลประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้อย่าง

โดยที่การใช้น้ำออกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชาลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรการ น้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชาลประทาน เป็นทางน้ำชาลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชาลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้เป็นทางน้ำชาลประทานตามพระราชบัญญัติการชาลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๖ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชาลประทาน และหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

สำหรับปริมาณน้ำให้ผลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำและพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำแควน้อยบำรุงแดน มีปริมาณความจุอ่างเก็บน้ำ ๘๗๙ ล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันมีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงงานไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน ขออนุญาตใช้น้ำประมาณ ๑,๑๓๙ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค และการเกษตร ประมาณ ๘๘๙ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ไร่

จากการใช้น้ำทางน้ำชลประทานแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำ ในทางน้ำชลประทานซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่จะขออนุญาตใช้น้ำ ในภายหน้าได้ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง (๑)

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๔๕

- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว จึงขอเสนอเรื่องร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานอ่างเก็บน้ำแควน้อยบำรุงแดน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. .... ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ มาเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการ ทั้งนี้ ขออนุโลมการใช้แผนที่เป็นขนาด มาตราส่วน ๑:๑๐๐,๐๐๐ เพื่อความชัดเจนและเหมาะสมในการลงรายละเอียดในแผนที่ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักกฎหมายและที่ดิน

โทร. โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cpolo_rid@rid.go.th